

Noord-Nederland – Toegangspoort tussen West- en Noord-Europa

De regio Noord-Nederland ligt precies in het midden tussen twee grote stedelijke gebieden - de Randstad in het westen en Bremen-Hamburg in het oosten. Een snellere en betrouwbaardere treinverbinding tussen deze regio's en de stedelijke knooppunten zoals Groningen en Leeuwarden zou het TEN-T-netwerk versterken en allerlei voordelen opleveren voor tal van regio's.

De sterke band tussen onze regio en andere regio's in Nederland, Noord-Duitsland, Scandinavië en de rest van Europa kan met deze treinverbinding nog verder versterkt worden. Dit zou niet alleen goed zijn voor de connectiviteit in Noordwest-Europa, maar zou ook een bijdrage leveren aan de "modal shift" en vele andere belangrijke doelstellingen van de EU.

Samen oplossingen vinden voor de grootste uitdaging van Europa

De verbeterde treinverbindingen tussen Amsterdam en Groningen zouden samenvallen met belangrijke ontwikkelingen in Noord-Duitsland en Scandinavië via het CEF-flagship-project Wunderline tussen Groningen en Bremen en de Fehmarnbelt Fixed Link tussen Hamburg en Kopenhagen. De TEN-T-verbinding tussen West-Europa en Noord-Europa zal een belangrijke upgrade krijgen, naast de verbinding Emmen-Rheine-Hannover/Berlijn.

De voordelen van deze verbindingen gaan veel verder dan alleen de kortere reistijd. Europese ambities zoals Slimmer Europa, Groener Europa, Verbonden Europa, Sociaal Europa en Europa dichterbij de burgers worden zowel binnen als buiten onze regio verwezenlijkt. Hoe?

Economische groei

Op Europees niveau ligt Noord-Nederland precies in het midden tussen twee grote stedelijke regio's - de Randstad en Hamburg. Een betere grensoverschrijdende verbinding met snelle, betrouwbare treinverbindingen naar Amsterdam en Hamburg helpt het potentieel te ontsluiten van de regio als toegangspoort tussen Nederland en Noord-Duitsland. Voor Noord-Duitsland was Nederland in 2019 de belangrijkste oorsprongsregio van alle EU-invoer. Noord-Nederland is gelegen tussen de toegangsregio's van de Rijn-Schelde-delta en de Jade-Wezer-Elbe-delta met hun vele havens. Een betere treinverbinding naar Duitsland geeft een betere toegang tussen Noord-Nederland, met onder meer de havens van Harlingen, Delfzijl en Eemshaven, en de havens van Bremen/Bremerhaven, Hamburg en Wilhelmshaven.

Voor zowel Denemarken als Noorwegen behoort Nederland tot de drie belangrijkste handelspartners, en ook in Zweden komt bijna 10% van de goedereninvoer uit Nederland. Betere aansluitingen naar Scandinavië over het spoor zijn dan ook essentieel; Noord-Nederland kan een brugfunctie vervullen tussen Nederland, Noord-Duitsland en Scandinavië. Het aanwezige potentieel is te zien aan de frequente shuttledienst Rotterdam-Coevorden-Malmö.

Duurzaamheid

Korte-afstandsvluchten tussen Amsterdam en Bremen vervoerden meer dan 470 passagiers per dag (pre-Covid). Een omschakeling naar railvervoer zou een vermindering van de CO₂-uitstoot opleveren van meer dan 85%: van 34.800 naar 5.200 ton CO₂ per dag. Vluchten tussen Kopenhagen en Amsterdam vervoerden meer dan 3.000 passagiers per dag (pre-Covid). Met een goede nachttreinverbinding tussen deze twee steden kunnen reizigers hun CO₂-uitstoot terugbrengen met bijna 85% - van 156 kg naar 24 kg CO₂ per reis.

Innovatie

Betere spoorverbindingen tussen Noord-Nederland en Noord-Duitsland verbeteren de connectiviteit tussen innovatieve regio's. Noord-Nederland was de eerste Europese regio die de status van "Hydrogen Valley" kreeg. Nederland en Duitsland hebben onlangs hun samenwerking versterkt met de start van een grensoverschrijdend waterstofproject waarin het potentieel van groene business-modellen voor waterstof (HY3) in de grensregio wordt onderzocht. Een verbeterde treinverbinding kan een extra stimulans opleveren voor de uptake van waterstof in Europa, ondersteund door een transnationale waterstofinfrastructuur.

Veerkracht

Een betere spoorverbinding zou de huidige leemte in het TEN-T-netwerk tussen Amsterdam – Noord-Nederland – Hamburg opvullen, zonder gebruik te hoeven maken van het drukke spoorwegknooppunt Hannover. Een verbeterde treinverbinding in Noord-Nederland zou zeer voordelig zijn voor de veerkracht van de grensoverschrijdende treinverbinding tussen de noordelijke regio's van Nederland en Duitsland, met name als alternatief voor de route via de grensovergang Oldenzaal – Bad Bentheim. Bovendien wordt door de nieuwe spoorverbinding, dankzij de integratie in het TEN-T-netwerk, ook de verbinding naar de Scandinavische landen verbeterd en verkort.

Connectiviteit

Betere treinverbindingen tussen de Randstad, Noord-Nederland en Noord-Duitsland zouden de reistijd tussen Amsterdam en Bremen verkorten tot iets meer dan 3,5 uur, en zouden tegelijkertijd voorzien in de transportbehoefte tussen Noord-Nederland en Noord-Duitsland. Dit is met name van belang voor forenzen die in Duitsland wonen en in Nederland werken, zoals blijkt uit de meer dan 100 lopende grensoverschrijdende INTERREG-projecten tussen Nederland en Duitsland. Betere, betrouwbare treinverbindingen naar Amsterdam en Hamburg helpen het potentieel te ontsluiten van Noord-Nederland als toegangspoort tussen Nederland en Noord-Duitsland.

Hoe wordt dit gerealiseerd?

Met 2021 als Europees Jaar van het Spoor en de lopende uitrol van de Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit van de Europese Commissie is nú het moment om het potentieel van de spoorverbinding te realiseren. Een van de stappen naar dat doel is een betere integratie van Noord-Nederland in het TEN-T-netwerk. Door te investeren in een betere verbinding tussen Amsterdam, Groningen, Hamburg en Scandinavië wordt een belangrijke stap gezet naar de "modal shift". Essentieel om een uitstekende internationale en interregionale connectiviteit te garanderen zijn investeringen in de volgende treinverbindingen: de Lelylijn tussen Amsterdam en Leeuwarden/Groningen, de versnelling van de bestaande treinverbinding tussen de Randstad en Noord-Nederland, en de Nedersaksenlijn tussen Groningen en Enschede via Emmen.

Contact

Dirk Frouws (SNN)
frouws@snn.nl
+31(0)6 1185 5995

